

Jako orli

Úvod

Dobrý den, vítám vás na nedělní bohoslužbě. Připravoval jsem si text k povzbuzení k načerpání nových sil do školního roku a původně to bylo zamýšlené jako navázání na den vděčnosti. Den vděčnosti byl míněn jako poděkování pro všechny služebníky v církvi, tedy pro ty, kteří jakýmkoliv způsobem v našem sboru pomáhají ostatním. Věci ale dopadly jinak a kupodivu mi to téma zapadlo do toho týdne postupně ještě více a byl bych rád, kdyby to pro nás pro všechny bylo povzbuzení i při domácí bohoslužbě. Poprosím nejdříve o to, aby to tak doopravdy bylo.

Modlitba

...

Plní sil?

V poslední době jsem od několika lidí slyšel, jak jsou unavení. Možná by se dalo říci, že je to kvůli současné nejistotě, ale pamatuji si, že je to něco, co se opakuje. Ti, koho se týkají letní prázdniny a letní dovolená by přece měli být po létě odpočatí a plní sil. Místo toho ale občas slyším, jak někdo přijede z dovolené a v práci pak říká, že by potřeboval ještě aspoň týden, aby si z té dovolené odpočinul.

Někdo je třeba nemocný a hledá, kde sílu načerpat. Někdo třeba do své služby Bohu dal vše a připadá mu, že to nikdo dostatečně neoceníl, naopak vnímá kritiku a není si jistý, jestli se mu chce pokračovat. Nějakým způsobem vyčerpání se můžeme cítit z mnoha důvodů.

Třeba ale právě prožíváme období, kdy naopak máme plno energie, třeba chceme něco nového začít a těšíme se na to. Kdy kolem sebe vidíme potřebu, kterou můžeme naplnit a radujeme se z toho a už se těšíme, jak se do toho pustíme.

Izajáš – Jako orli

Ať tak nebo tak, ať zrovna máme plno energie na rozdávání nebo naopak cítíme, že teď už doopravdy potřebujeme načerpat, podívejme se na to, co o nabývání sil říká Bible. Podíváme se do textu z proroka Izajáše:

Izajáš 40,28 Což to nevíš? Cožpak jsi neslyšel, že věčný Bůh, Hospodin, stvořitel končin země, neochabne ani se neunaví? Jeho rozumnost je nevyzpytatelná. 29

Unavenému dává sílu a bezmocného zahrnuje zdatností. 30 Chlapci ochabnou a unaví se a mládenci vyčerpáním padají, 31ale ti, kdo očekávají na Hospodina, nabývají nové síly, vznášejí se na křídlech jako orli; běží, a neunaví se, chodí, a neochabnou.

Izajáš ve 40 kapitole v podstatě říká prorocství o příchodu Ježíše Krista a mluví tam o Bohu. Říká, že Bůh není nějaká vyrobená modla, ale naopak těsně před tím, co jsme si četli, říká, že Bůh je někdo, kdo stvořil vše. A pokládá otázku, proč se Izrael ptá, jestli o něm vůbec Bůh ví, jestli vůbec Bůh ví, co prožívá, jak žije, jestli je vůbec s ním. Jestli má vůbec Bůh o izraelský lid zájem.

Izajáš 40,27b ... Má cesta je před Hospodinem ukryta a mé právo mému Bohu uniká?

Takto se někdy můžeme cítit – jsi se mnou Bože vůbec? Nejsem před tebou někde ve skrytu? Neuniká Ti Bože tak nějak to, co by dle mne bylo správné, vidíš vůbec, co se mi děje? A hned na to dostáváme odpověď:

Izajáš 40,28 Což to nevíš? Cožpak jsi neslyšel, že věčný Bůh, Hospodin, stvořitel končin země, neochabne ani se neunaví? Jeho rozumnost je nevyzpytatelná. 29 Unavenému dává sílu a bezmocného zahrnuje zdatností.

Bůh je někdo, kdo je věčný, kdo je stvořitel všeho a kdo nikdy neochabne a neunaví se, tak jako my. Je to někdo, kdo má sil vždy dost. Navíc nikdy nemůžeme plně pochopit, co s námi zamýšlí a často až po dlouhé době vidíme, jak to, co jsme prožili, nakonec dokázal obrátit k dobrému.

Zdroj síly

Ke komu jdeme, když jsme unavení a potřebujeme sílu? Pro někoho je to třeba kafe, pro někoho nějaké dobré jídlo, pro někoho je to třeba hra na mobilu, pro někoho nějaký hezký film nebo divadlo, pro někoho návštěva přírody, pro někoho hezká knížka, pro někoho sportovní výkon. Někdo je na tom tak špatně, že musí navštívit lékaře. A všechny tyto věci nám doopravdy mohou pomoci a pomáhají, různým lidem v různých situacích různě, budme rádi za to, že všechny tyto možnosti máme.

Zároveň ale vidíme, že Bůh dává sílu unaveným. Člověk, který je unavený, je ještě schopen nějak jít dále, jen to už nějak není ono. A Bůh tu říká, že mu dá sílu na to jít dále. Dokonce oslovuje i člověka bezmocného. To je ještě horší stav než unavený – to není o tom, že nějak pomalu unaveně jdu, to je o tom, že teď jsem prostě bez jakékoliv moci se jen pohnout. A právě takového člověka Bůh zahrnuje zdatností. Nejen že mu dá kousíček síly, ale přímo ho zahrne tím, že mu dá zdatnost se postavit tomu, čemu čelí. Ani v jednom

případě nečteme, že Bůh nám vždy a nutně vyřeší problém, který naši únavu či bezmoc způsobil, ale že nám dá sílu a zdatnost dané situaci čelit.

Unavení mládenci

Dále čteme něco zajímavého

Izajáš 40,30 Chlapci ochabnou a unaví se a mládenci vyčerpáním padají,

A když to čteme, tak si můžeme říci, že je to nějaké divné. Přece bychom čekali, že tam bude třeba staří lidé ochabnou a ti na prahu smrti vyčerpáním padají. Ale čteme, že se únava a vyčerpání týká chlapců a mládenců. Ale kupodivu to odpovídá tomu, co občas i vidím kolem sebe. Nejvíce stížností na přetížení vnímám od mladých lidí. Naopak vidím, jak lidé, kteří jsou starší a měli by nárok na to být vyčerpaní, ještě mladé povzbuzují a obětují se pro ně.

Rozumím tomu i ze svojí zkušenosti. Když jsem byl ještě student, někdy jsem si říkal, že teď už je toho doopravdy hodně. Že nevím, jak to vše mám asi stihnout, a mezi prvními jsem odmítal třeba práci doma. Stejně tak moje manželka občas říká, že studentům závidí, co mají času a s pobavením poslouchá jejich nářky nad tím, co vše musí zvládnout. Víím ale, že jsem to tenkrát tak doopravdy vnímal a teď spolu s manželkou rádi vzpomínáme na to, kolik jsme ve skutečnosti jako studenti měli času oproti tomu, jak je to teď.

Nechci do těch veršů vkládat něco, co tam třeba nebylo míněné, ale přesto v kontextu dnešního kázání řeknu dvě věci, které mě k tomu napadají.

První věc je, že nás možná zarazí ten kontrast. Říkáme si, co si mají mladí lidé co stěžovat, když mají sil plno. Ono je to ale tak, že unavený a vyčerpaný může být člověk v každém věku. A je nespravedlivé si myslet, že mladý člověk nepotřebuje nabrat nové síly, nově se občerstvit. Myslet si, že mládenec nebo dívka nemohou padat vyčerpáním. Samozřejmě že můžou, stejně jako kdokoliv jiný v jiném věku. A dokonce to v jejich věku může být pravděpodobnější, protože jdou do různých věcí naplno. Člověk ve starším věku tak nějak tuší, že jeho obnova sil bude trvat delší dobu, třeba se mu už do některých věcí nechce, a tak jde do některých věcí s tím, že potřebuje udržet rezervu i na jiné věci. Někdy je to doopravdy opatrnost, ale někdy to může být i neochota – co já bych se pro ostatní honil. Když už se bavíme o službě v církvi – mladí lidé mají velké nadšení, a to je něco úžasného. Kéž bychom nějakým způsobem byli nadšení pro Boha všichni. Pokud ale jdeme do něčeho naplno, snažíme se to udělat doopravdy dobře a dát do toho vše, pak samozřejmě časem může dojít k únavě. Nastává to v každém věku, jen nás to u mladých lidí může více překvapit. Tak buďme za nadšení všech vděční a nesme ty, u koho vidíme, že slouží naplno. A zvláště buďme vděční za chlapce, dívky, mládence a slečny, kteří pro Boha slouží tak, že

se z toho unaví a jednou za čas potřebují nabrat sílu. Stejně jako jsme vděční za lidi středního věku a za lidi starší, kteří slouží naplno.

Druhá věc, kterou bych chtěl říci k únavě a vyčerpání mládenců je určité nastavení mladých lidí. Podobně jako v případě toho kontrastu se nemusí jednat o mladost věkem, ale o mladost smýšlením člověka. Zde to může vyniknout ještě více. Děti skáčou sem tam, tady si chvíli hrají s jednou hračkou, za chvíli s druhou, prostě toho za celý den stihnou po malých kousíčkách hodně a večer padnou únavou. Jako dospělí se ale typicky mnohem déle soustředíme na jednu věc, třeba pracujeme v nějakém oboru. Nesnažíme se jako děti skákat po všem, co nám přijde do cesty, ale držíme pozornost nějakým směrem. I tímto způsobem ke mně tento verš mluví – pokud budeme jednat tak, že každý měsíc zkusíme jinou službu, nebo třeba úplně jiný pracovní obor, ať nemluvíme jen o církvi, bude to styl života, ze kterého budeme časem unavení, a protože se každé nové věci věnujeme jen chvíli, nemáme šanci proniknout do hloubky. Určitě může nastat čas, kdy takové skákání zkusit, v jakékoliv části života a v mladém věku mnohem spíše, ale je to způsob, kdy toho sice mnoho vyzkoušíme, ale s únavou toho nakonec moc neuděláme. Zaměření nějakým směrem, včetně toho, kdy si ujasníme, co dělat nebudeme, nám pomůže být méně unavení. Naopak, přeskakování sem tam, snaha udělat pro všechny vše, nás dovede k únavě nejen z důvodu nesoustředění.

Orel

Každopádně důležité zde je, že se zde říká, že přijde únava, že přijde vyčerpání, ale není to konec. Pojdme se ale podívat dále do Izajáše.

Izajáš 40,31 ale ti, kdo očekávají na Hospodina, nabývají nové síly, vznášejí se na křídlech jako orli; běží, a neunaví se, chodí, a neochabnou.

Tohle bychom doopravdy chtěli, že ano?

Orel je pták, který se prostě vznáší. Ptáci létají různými způsoby. Často zvláště u menších ptáků vidíme mávavý let, kdy pták prostě mává křídly po celou dobu letu. To je něco, co je energeticky náročné, ten pták pokud chce letět, tak celou dobu se musí snažit. Další způsob letu je plachtění, kdy se křídla prakticky nehýbají, jen se případně mírně natačejí a pták využívá vzdušné proudy k tomu, aby se udržel ve vzduchu. Jsou ještě jiné způsoby, třeba třepotání na místě nebo let kolibříka, ale to není tak podstatné. Určitě vnímáme rozdíl mezi pohybem, kdy ze všech sil pták mává křídly a pohybem, kdy jen stačí mít křídla natažená a nechat se nést. To první je mnohem náročnější, to druhé vyžaduje nechat se nést vzdušným proudem – nalézt ho a šikovně ho využívat. Orel svede to druhé velmi dobře.

V tomto verši se říká, že pokud očekáváme na Boha, získáme novou sílu a budeme se moci vznášet na křídlech jako orli. Hned se vrátím k tomu, co může znamenat ten začátek, ale zkusme ještě chvíli zůstat u orlů. To proto, abychom si uvědomili paralelu s orlem a rozdíl mezi člověkem, který žije ze své síly a člověkem, který žije s Bohem, který žije ze síly Ducha Svátého.

Třeba slepice se vznese jen velmi těžko, a když ano, je kolem toho plno rámusu. Žije jen na zemi, má velmi malý rozhled, když vidí, jak se něco hýbe, hned k tomu s hlukem běží, nekouká kolem a snaží se to sezobnout. A já nemám nic proti slepicím, třeba i Pán Ježíš o sobě mluví jako o slepici, která chce shromáždit svá kuřata pod křídla. Zde ale chci ukázat na rozdíl oproti orlu. Orel je schopen se vznést velmi vysoko, třeba do 8 kilometrů. Mě se při letu letadlem vždy líbí, jak proletíme mraky a pak jsme nad nimi – tak přesně tohle orel dokáže. Tím, že je orel vysoko, teď tedy nemyslím v mracích, tak má mnohem větší rozhled než slepice. Má na to také zrak – četl jsem přirovnání, že kdybychom my měli zrak jako orel, viděli bychom zřetelně mravence nahoře na desetipatrovém domě. Díky svému způsobu letu může letět velmi daleko bez vydávání přílišné energie, bylo prý pozorováno, jak uletěl 13 kilometrů bez jediného mávnutí křídel. Když letí jen tak na denní proletění, může se přes den vzdálit od svého teritoria s hnízdem až na 250 kilometrů. Když letí střemhlav ke kořisti, může prý dosahovat rychlosti až 300 kilometrů za hodinu.

Když přichází bouře nebo déšť, většina ptáků se začne schovávat. Orel se ale vznese nad mraky a takto se dešti či bouřce vyhne. Prostě je nad bouřkou, která by byla pro jiné ptáky zničující, kdyby se před ní včas neukryli.

Očekávání na Hospodina

Pojďme se nyní podívat, co je požadavek pro ty, kdo se takto chtějí vznášet z duchovního pohledu. Jako první vidíme „*očekávání na Hospodina*“. Dle mne to znamená prostě s Bohem ve svém životě počítat, třeba Pavlíkův překlad říká „*doufající v Hospodina*“. Očekávat, že On bude jednat – možná ne hned, možná ne tak, jak bych si představoval – ale s důvěrou v něj budu očekávat na to, že On bude jednat tak, jak je to nejlepší. Co to znamená z hlediska služby? Pro mě třeba to, že když se nějaké službě věnuji, tak čekám, jak bude Bůh jednat. Tím, že se do něčeho pustím, si můžu jiné věci zkomplikovat nebo úplně vzdát něčeho jiného, a tak alespoň za mne se vždy těším, co bude dělat Bůh. Možná to zní pro někoho moc odvážně, ale já to tak doopravdy vnímám – očekávám na Hospodina a těším se na to, přestože si uvědomuji, že ne vše musí dopadnout tak, jak to nejdříve vypadalo. A Bůh si občas dává na čas, třeba aby nás naučil trpělivosti nebo aby nám bylo jasné, že je to jeho jednání, ne naše. Nebo třeba někde otevře cestu, kterou jsme na začátku vůbec neviděli. Určitě bychom měli očekávat Boží jednání v našich životech každý den – a jak tu říkal posledně Honza Vlček, děkovat a radovat se z něj i

v případě, že ne vše jde tak, jak bychom si přáli. Zvláště po takovémto děkování a radování můžeme dostat více síly a můžeme vidět více Božího jednání, než by nám mohlo vůbec přijít na mysl.

„Nová síla“

Spolu s tím jsme četli následující:

Izajáš 40,31 ale ti, kdo očekávají na Hospodina, nabývají nové síly

Pojďme se zastavit u toho obratu „nabývají nové síly“. Zní to jako „naobědváme se, protože už je daleko od snídaně, a získáme novou sílu až do večere“. V poznámkách Českého studijního překladu Bible je ale uvedené, že ten obrat „nabývají nové“ je hebrejské sloveso, které znamená dvě věci – vyměnit si oděv nebo změnu starého za nové. Jsou tam i odkazy, kde je to použité.

Podívejme se nejprve na ten první význam, vyměnit si oděv. K tomu je tam uvedena následující část z 2. knihy Samuelovy:

2 Samuelova 12, 20 Nato David vstal ze země, umyl se, pomazal se olejem a vyměnil si oděv. Šel do Hospodinova domu a poklonil se. Pak přišel domů, a když požádal, předložili mu pokrm a pojedl.

Dodnes si pamatuji, jak mě tato část Bible zarazila a svým způsobem mě jednání krále Davida ohromilo. Když jsem jako hledající přišel do tohoto sboru, byli jsme v létě na sborové dovolené, kde večer Daniel na pokračování probíral život krále Davida a právě této části se tam nějakou dobu věnoval. A dodnes, když tuto část čtu znovu, si vzpomenu, jaké je to jednání úplně jiné od toho, co bych tenkrát čekal a jak mě to tenkrát zastavilo. O co jde: Král David spí s Batšebou, což byla manželka někoho jiného. Zrovna to tak vyšlo, že Batšeba otěhotněla. David pak přidává další hříchy v podobě zabití jejího manžela Urijáše podvodným způsobem. Pak přijde prorok Nátan, na jeho napomenutí svůj hřích uzná, ale dítě Davida a Batšeby onemocní. David ale zná Boha, ví, že je milosrdný a postí se a spí na zemi a pláče a volá k Bohu, aby se smiloval. Prostě dokud ten malý chlapec je naživu, očekává na Hospodina, jestli se neslituje. Poté ten malý chlapec zemře a když se to David dozví, tak jak jsme si četli – vstane ze země, umyje se, pomaže se olejem a vymění si oděv. Jde se poklonit do Hospodinova domu a pak se jde prostě najíst. A když se ho pak ohromení sloužící ptají, co to má znamenat, tak odpovídá: dokud byla nějaká šance, postil jsem se s tím, že se třeba Bůh slituje. Když dítě umřelo, proč bych se měl dále postit? Přece ho nepřivedu zpět. Prostě tuhle etapu života uzavře a jde dál – nají se, vrátí se k Batšebě a pak spolu mají dalšího syna, Šalamouna. David tu vyměnil oděv – ten oděv, ve kterém

spal na zemi a postil se, ten oděv, který byl spojený s tím starým, co už stejně nezmění, prostě odložil. A místo něj si vzal jiný, nový.

Podobně i ten druhý význam, výměna starého za nové, znamená to staré opustit a vzít si nové. V Novém zákoně je několikrát uvedeno, jak si máme obléknout nového člověka nebo obléknout Krista. To neznámá, že si zablácený oděv ostříkáme, aby to největší bahno odpadlo. Ani to neznámá, že to dáme do pračky a zbyde nám starý roztrhaný opraný oděv. Neznámá to ani to, že si přes zabahněný a smradlavý oděv vezmeme oblek, abychom navenek lépe vypadali. Znamená to, že úplně sundáme vše staré a vezmeme si vše nové. Že náš život bude ovlivněný především tím, že Pán Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy, tím nám otevřel přístup k životu s Bohem a že nám byl darován Duch Svatý jako rádce, učitel a průvodce.

Když se vrátíme k Izajášovi a jeho „*nabývají nové síly*“, tak to tedy znamená, že opustíme starou sílu a místo toho nabudeme novou sílu. Že přestaneme mávat zběsile křídly jako slepice, ale místo toho se necháme posilovat a vést a nést Duchem Svatým a budeme se vznášet jako orli. Ten verš pokračuje:

Izajáš 40,31 ale ti, kdo očekávají na Hospodina, nabývají nové síly, vznášejí se na křídlech jako orli; běží, a neunaví se, chodí, a neochabnou.

Ten konec se dá dle Pavlíkova překladu spolu s poznámkami říci jako: „běží, aniž se unavují, aniž se namáhají, aniž se lopotí, krácejí, aniž umdlévají, aniž se vysilují“. Opět je to vše o tom, že ze své vlastní síly dokážeme někdy až překvapivě hodně, ale zde se jedná o mnoho více. Je to jako když Pán Ježíš Kristus říká:

Matouš 11,28 Pojdte ke mně všichni, kteří těžce pracujete a jste přetížení, a já vám dám odpočinek. 29 Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný v srdci; a naleznete odpočinutí svým duším. 30 Vždyť mé jho je příjemné a mé břemeno je lehké.

Já za sebe moc dobře vím, že umím pracovat v obou módech. V módu, kdy se ze své síly snažím a díky Boží milosti i někam dojdu, ale tak nějak cítím, že to není úplně ono. Ale také v módu, kdy od začátku vnímám Boží vedení a pak mě to celé baví a přináší mi to radost, včetně výsledku – a pak vidím, jak je být ve jhu s Ježíšem příjemné, jak je práce pro něj naplňující, a také jaké je lehké dělat něco, co je pod vedením Ducha Svatého.

Jak na to

Jak na to, abychom žili a sloužili Bohu tím způsobem, který přináší radost a potěšení, nejen námahu a únavu? Když se nad tím jen letmo zamyslím, tak by to vydalo na další kázání,

ale aspoň velmi krátce v bodech, jak můžeme ve svém životě blokovat působení Ducha Svatého:

- Zarmucujeme ho tím, že své hříchy nevyznáváme. Kdyby při letu orla nebyly žádné vzdušné proudy, orel by musel letět jen ze své síly.
- Ignorujeme ho. Nemyslím teď jako někdo, kdo v něj vůbec nevěří, ale jako někdo, kdo s vedením Ducha nepočítá. Kdyby orel nepočítal se vzdušnými proudy, jen by mával křídly, i kdyby kolem sebe měl plno příležitostí, kde může jen plachtit.
- Nenásledujeme ho. Když „odoláváme“ tomu, co nám Duch říká, odoláváme Bohu. Kdyby orel nevnímal, který proud vede nahoru a který dolu, nakonec by se dostal do velkých potíží a možná by i spadl na zem.
- Držíme si neodpuštění, které může vést až k nenávisti. Kdyby si s sebou orel nesl těžký baťoh věcí, které měl dávno odpustit a opustit, asi by se ani nevznesl.
- Pochybujeme, máme strach. Strach je nedostatek víry, pochyby ničí naši radost. Kdyby malý orel zvažil své zkušenosti v hnízdě a pochyboval o tom, že je vůbec možné létat, nikdy by se nevznesl.

Přemýšlejme tedy nad těmito body – nyní a třeba i během dalšího týdne. Očekávat na Boha znamená i udělat si na něj čas. Paradoxně pokud máme hodně práce, zastavení před Bohem kdykoliv během dne nám nejen přidá sílu, ale může nám i ukázat lepší cestu. A když je v životě bouře, Bůh není ten, kdo by jí vždy odstranil, ale dá nám novou sílu a zdatnost k tomu jí překonat. Někdy jí proletět, někdy se nad ní vznést a pak jí vidět z Boží perspektivy. Pořád to bude bouře, ale nebude pro nás zničující.

Všem nám přeji, abychom v jakékoliv službě pro Boha, což je vlastně cokoli, co děláme, mohli vnímat, že v tom od Něj získáváme novou sílu. Že On nás vede, že my jsme jeho vedení otevření a že můžeme vidět, že nakonec jakákoliv práce pod jeho vedením přináší uspokojení a radost.

Modlitba

...

Závěr

A teď na závěr, protože toto je podklad k domácí bohoslužbě, možná čekáte otázky k zamyšlení a popovídání. Tentokrát to ale pojmu jinak – zkuste si popovídat o tom, v jakých oblastech života byste potřebovali Boží pomoc, kde byste potřebovali novou sílu. Zkuste každý za sebe pro sebe jednu takovou věc najít, pokud posloucháte s dalšími třeba v rodině, sdílejte se o tom s ostatními. **A teď to důležité – sami nebo společně se celý příští týden až do další neděle každý den modlete za to, abyste v tom od Boha dostali**

nějaký impuls – novou sílu, moudrost, vedení a podobně. Zkuste to doopravdy každý den, třeba i jen jako krátkou modlitbičku, a očekávejte na Boha, že bude jednat. Třeba ne hned, třeba ne tak, jak nás teď hned napadá, ale očekávejme na Boží jednání.